№ 108. Czwartek 12. Maja 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: ***Bez poczty:*** *kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 40 centów.* ***Z pocztą*** *kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya.— Szwajcarya. — Holandya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. dyrekcya finansów krajowych we Lwowie mianowała w nowym składzie kas zbiorowych oficyałami urzędowymi I klasy: zostawionych do dyspozycyi kontrolorów kasy zbiorowej *Rudolfa Lassniggа* i *Antoniego Tembla*, jako też dotychczasowych oficyałów urzędowych *Leona Bogdańskiego*, *Ferdynanda Kirschnera*, *Franciszka Oto* i *Wacława Halię*: — oficyałami urzędowymi II. klasy: oficyałów urzędowych *Lubina Krzyżanowskiego*, *Jakuba Błońskiego*, *Edwarda Haindla*, *Franciszka Emiliana Otto* i *Grzegorza Willeckiego*: — oficyałami urzędowymi III. klasy: oficyałów urzędowych *Ignacego Sekowskiego*, *Michała Dunojewicza*, *Ignacego Konstantynowicza*, *Alexandra Kluczenka*, *Jakuba Pauli* i *Piotra Josse*; — oficyałami urzędowymi IV. klasy: oficyałów urzędowych *Antoniego Hischtina*, *Pawła Jedlińskiego*, *Alexandra Korczyńskiego*. *Bazylego Czupkę* i *Jana Olszańskiego*; — oficyałami urzędowymi V. klasy: oficyałów urzędowych *Juliusza Kaweckiego*, *Michała Koniuszeckiego*, *Jana Dewechy*, i asystentów urzędowych *Erazma Maramorosza*, *Wiktora Lebedowicza*, *Ferdynanda Kriwalda* i *Piotra Stankiewicza*: — asystentami urzędowymi I. klasy: dotychczasowych asystentów urzędowych *Karola Köllera*, *Franciszka Wiesnera*, *Gustawa Hohenauer* i *Franciszka Stögera*; — asystentami urzędowymi II. klasy: asystentów urzędowych *Jana Alexandrowicza*, *Józefa Redaab*, *Karola Wilińskiego*, *Mikołaja Pawlikiewicza* i *Wincentego Jastrzębskiego*; — asystentami urzędowymi III. klasy: asystentów urzędowych *Kazimierza Markiewicza*, *Jana Tarnawskiego*, *Emiliana Janowskiego*, *Jana Dutkowskiego*, *Józefa Olpińskiego* i *Józefa Porzyckiego*; — asystentami urzędowymi IV. klasy: asystentów urzędowych *Jana Janczyniego*, *Franciszka Zaborowskiego*, *Władysława Baczyńskiego*, *Ignacego Zacharyasiewicza* i *Józefa Osieckiego*; — urzędowymi asystentami V. klasy: urzędowych asystentów *Jana Ekerta*, *Michała Michalewskiego*, *Andrzeja Wintera*, *Adolfa Swobodę*, *Jana Dryniewicza*, *Bazylego Starosolskiego* tudzież urzędowego praktykanta *Rudolfa Orthnor*. Przy wykonawczych urzędach celnych i będącego do dyspozycyi oficyała rozwiązanej c. k. kasy spłaty w walucie wiedeńskiej, *Karola Kisielewskiego* urzędowym oficyałem II. klasy; tudzież c. k. podporucznika w 30 pułku piechoty hrabi Nugent, *Adolfa Modes* urzędowym asystentem II. klasy i c. k. porucznika w 29 pułku piechoty księcia Parmy *Zygmunta Jellcky* urzędowym asystentem III. klasy. Lwów, 1. kwietnia 1859.

Dyrekcya finansów krajowych we Lwowie mianowała finansowego koncepistę dyrekcyi finansów krajowych w Krakowie, *Maxymiliana Ludwiga* finansowym koncepistą II. klasy w Lwowskim okręgu administracyi finansów. Lwów, 20. kwietnia 1859.

Sprawy krajowe.

(Transport wojska.)

Lwów, 7. maja. Obie zwierzchności obwodowe w Tarnopolu i Złoczowie postarały się częścią w oceunieniu teraźniejszych stosunków, a po części z własnego popędu i na wezwanie 4 batalionu pułku pieszego księcia Nassau nr. 15. o to, by transport oddziału wojskowego składający się z 724 żołnierzy z pułku pomienionego odwieziono bezpłatnie furami z Tarnopola do Jezierny, ze Złoczowa do Olszanicy, a następnie z Kurowic do Podbereźca i z Winnik do Lwowa.

C. k. komenda jeneralna ma sobie za miły obowiązek podać ten nowy dowód chwalebnej gorliwości i życzliwości mieszkańców wiejskich do wiadomości publicznej, i odnoszącym się gminom wyrazić przez rzeczone zwierzchności obwodowe szczerą podziękę z tem zapewnieniem, że o tym dowodzie uczuć patryotycznych nieomieszka zawiadomić także i wyższą instancyę.

(Wiadomosci bieżące.)

Wiédeń, 9. maja. *Gazeta wiedeńska* ogłasza nastepujące obwieszczenie prezydyum c. k. niższo-austryackiego namiestnictwa z dnia 7. marca 1859.

Ponieważ znowu zaczynają opłacać ażyo za srebrną i miedzianą monetę zdawkową, zatem przepomina się rozporządzenie ministeryum finansów z dnia 28. listopada 1850, (Dz. ust. p. CLIII. nr. 451) według którego wszelkie zakupywanie i wszelki jakikolwiek handel tą monetą, podpada prócz utraty przedmiotu przestępstwa pieniężnej karze najmniej 50 zł. a. w. a w miarę przestępstwa nawet na zapłacenie czworakiej kwoty zdawkowej monety, której używał albo chciał używać do bezprawnego obrotu.

Wykaz stanu

austryackiego banku narodowego na dniu 2. maja 1859.

walut. austr.

Stan czynny.

		zł. c.	zł.	c.
Moneta brzęcząca i sztaby			101,377.034	92.5
Eskomptowane efekta, przypadłe między 5 i 92 dniami . .		55,692.133 17.5		
detto w Pradze	3,558.824 zł. 28 c.			
detto w Bernie	2.420.153 zł. 94 c.			
detto w Peszcie	3,407.635 zł. 38 c.			
dtt. w Tryeście	1.365.000 zł. — c.) 4.675.799 zł. 23 c.)			
detto we Lwowie	929.000 zł. 69 c.			
detto w Gradcu	974.655 zł. 22 c.			
Eskompt. w Linzu	598.803 zł. 46 c.			
detto w Ołomuńcu	820.082 zł. 4 c.			
detto w Opawie	499.133 zł. 83 c.			
detto w Kronsztad.	950.598 zł. 76 c.			
detto w Klagenfurc.	351.764 zł. 17 c.			
detto w Krakowie	346.326 zł. 46 c.			
detto w Lublanie	425.355 zł. 74 c.			
detto w Fiumie	790.053 zł. 96 c.			
dtto w Debreczyn.	277.084 zł. 16 c.			
detto w Temesw.	499.821 zł. 99 c.			
deto w Reichenberg.	480.972 zł. 85 c.			
deto w Inspruku	137.550 zł. — c.	23,514.616 16	79,206.749	33.5
Zaliczki na deponowane według statutów krajowe obligacye spłacalne najdalej za 90 dni			67,054.630	—
detto w filialnych zakładach pożyczkowych . .			5,413.225	—
Pożyczka za hipoteką			42,989.985	32
Należące do banku obligacye indemnizacyjne . .			23,074.537	5
Raty spłatne towarzystwa południowej kolei państwa, lombardo-weneckiej i centralno-włoskiej kolei			30.000.000	—
Fundowany dług państwa na spłacenie pieniędzy papierowych w. w. a mianowicie:				
a) po 4% uprocentowany	24,896.827 zł. 19 c.			
b) nieuprocentowany . .	26,490.937 zł. 71 c.		51,387.764	90
Dobra skarbowe, służące bankowi narodowemu za hipotekę			99,400.000	—
Stan funduszu rezerwowego w papierach publicz.			10,879.636	44
Stan funduszu pensyi w akcyach bankowych . .			1,231.728	38
Wartość gmachu bankowego i innych aktywów .			16,843.411	48
Suma . .			528,858.702	83

Stan bierny.

			zł.	c.
Obieg banknotów, a mianowicie w banknotach wal. austr.	125,144.068 zł. —			
Obieg w bankn. m. k. 20 zł. 213,729.356 à 105 zł. . .	224,415.823 zł. 80 c.		376,559.891	80
Listy zastawne w obiegu			30,663.845	—
Fundusz rezerwowy			9,401.521	19
Fundusz pensyi			1,194.949	81.5
Niepodniesione jeszcze dywidendy, mające się spłacić asygnacye, tudzież saldi bieżacych rachunków			2,021.405	2.5
Fundusz banku			109.017.090	—
Suma . .			528,858.702	83

Hiszpania.

(Projekt wzmocnienia armii przyjęty.)

Madryt, 5. maja. Na kongresie obradowano wczoraj nad projektem ustawy względem wzmocnienia armii. Pp. Olozaga i Brawo przystąpili w imieniu umiarkowanej i postępowej opozycyi do projektu rządu względem utrzymania zbrojnej neutralności. Projekt ustawy przyjęto większością 232 głosów.

Komisya hiszpańskich oficerów udaje się do Włoch dla przypatrzenia się wojnie.

Anglia.

(Wybory — Telegraf atlantycki.)

Londyn, 6. maja. Do dnia wczorajszego roku odbyło się w zjednoczonem królestwie Wielkiej Bretanii 523 wyborów z których wyszło 296 liberalnych i 227 konserwatystów. Po miasteczkach zyskali dotąd sprzymierzeńcy rządu 27 a utracili 14 głosów w hrabstwach zyskali cztery a utracili trzy. Czysty zysk zatem wynosi tylko 14 głosów.

— Atlantycki telegraf znowu zajmuje ludzi. Zanosi się, że będą zakładać nową telegraficzną linię jeszcze tego lata. Rząd podał kompanii następującą propozycyę; ręczy za 8 proc. na czas 25 lat od kapitału, który jednak nie ma przewyższać 600.000 funt. szterl., i pod warunkiem, że linia będzie czynną i komunikować na godzinę najmniej 100 słów; zapewnia dochodu 20.000 funt. szt. z poczty. Oraz zezwala na zawarcie traktatu z rządem amerykańskim, który gwarantuje rocznie 14 500 funt. szt. W ogóle zatem ma kompania od obudwu rządów zapewnionego kapitału 34.500 funt. szterlingów.

Francya.

(Wyjazd Cesarza odwołany. — Mianowania. — Wiadomości bieżące. — Rozprawy na obradach ciała prawodawczego. — Najęcie statków transportowych.)

Paryż; 6. maja. Ponieważ według wiadomości z widowni boju nie spodziewają się temi dniami żadnych jeszcze ważniejszych wypadków, zatem odjazd Cesarza nanowo został odroczony i dziś zapewniają, że jeżeli nie nastąpią żadne nieprzewidziane wypadki, wyjedzie Cesarz dopiero dnia 12. maja.

— *Monitor* ogłasza mianowanie jenerała dywizyi hrabiego de la Rue stałym jeneralnym inspektorem żandarmeryi. Równocześnie ogłasza urzędowy organ cesarski dekret z dnia 4. maja. według którego jenerał brygady, Trochu mianowany został jenerałem dywizyi. Jeneralny intendant p. Paris de Bollardiere powołany został na jeneralnego intendanta włoskiej armii..

— Marsylskie dzienniki donoszą, że Papież wydał do wszystkich biskupów katolickiego kościoła okolnik, w którym wzywa ich do nakazania kościelnych modlitw o przywrócenie pokoju. Kardynał Antonelli ponownie wysłał dyplomatyczną notę do posłów Francyi i Anglii z oświadczeniem, że w obec teraźniejszego przesilenia zachowa papieski rząd ścisłą neutralność.

— Margrabia Massimo d'Azeglio po ukończonej nadzwyczajnej misyi wyjechał wczoraj wieczór z swymi obudwoma sekretarzami ambasady pp. Nigra i margrabią Cavour synowcem ministra prezydenta do Turynu.

— Abysyńska ambasada powołana z Paryża odpłynęła z Marsylii do Rzymu.

— Na obradach ciała prawodawczego względem pożyczki 500 milionów oświadczył deputowany *Plichon*, że dla Francyi, która od tak dawnego czasu żyła pełnem życiem politycznem, jest to rzeczą nieznośną otrzymywać najważniejsze wiadomości dopiero z zagranicy. Lecz bardziej jeszcze przykrą jest ta okoliczność, kwestye, od których zależy przyszłość i los kraju, zbywają w sposób odejmujący ciału prawodawczemu wszelką wolność rozstrzygnięcia. Wotowano powiększenie kontyngensów, gdyż wojska francuskie wyruszyły do boju, i należy teraz bronić sławy oręża francuskiego Lecz gdyby izbie przedłożono kwestye w całej jej rozciągłości do rozpoznania, jakie też widoki popędzają Francyę do wojny, natenczas większość przeważna oświadczyłaby zapewne, że Francyę zawikłano w wojnę niepotrzebną i niebezpieczną.

Z uwiadomienia rządu trudno powziąć to przekonanie, by polityka Austryi we Włoszech zagrażać miała honorowi lub bezpieczeństwu Francyi, albo równowadze europejskiej. Położenie polityczne we Włoszech było zawsze jednakowe już od najpierwszych czasów jego utrwalenia, a przecież rozmaite rządy Francyi nie upatrywały w tem żadnego powodu słusznego do wojny. Nieznana jest potąd nawet i właściwość wojny, i czyli ma być rewolucyjną lub polityczną. Rzecz ciekawa, jak dalece ma się rozciągać, i co Francya pocznie ze swem zwycięztwem, jeśliby je odniosła? Protektorat francuski we Włoszech nie jest popularny, a roku 1815 wyparto ztamtąd Francuzów, gdyż ich uważano za tyranów. Jakoż nawet i wojna ograniczona, miejscowa, mogłaby stać się niebezpieczną dla Francyi, gdyż nie można bezkarnie podniecać ducha rewolucyjnego we Włoszech, i w ogóle występować tam rewolucyjnie, kiedy równocześnie postanowiono tak we Francyi jak niemniej i w Rzymie bronić żywiołów zachowawczych.

— *Journal de Havre* pisze, że rząd najął trzy parostatki z linii między Havre a Bordeaux od p. J. T. Barbey et Comp. do transportowania zapasów żywności między Marsylią a Genuą, równie jak parostatki „Paris" i „Hamburg" z linii między Hamburgiem a Havre; oraz utrzymują w Havre, że rząd zamierza nająć wszystkie wielkie parostatki, które mogą być obrócone na okręta transportowe i Gabarry.

Minister Algieru i kolonii przybył dnia 1go maja do Algieru, dnia 2go maja wyjechał do Blidy, a dnia 3go b. m. wieczorem wrócić chciał do Algieru.

Holandya.

(Wiadomości bieżące.)

Z Hagi 4. maja. Mehemed Ali jutro wyjeżdża ztąd do Hanoweru. Księciu przydany był do służby kapitan z jeneralnego sztabu p. Rodi. Pierwsza izba jeneralnych państw przyjęła na wczorajszem posiedzeniu ustawę względem spłaty dziesięciny.

Zamknięcie tryesteńskiego portu dla parowej żeglugi spowodowało tutejszy rząd przesyłać listową pocztę do holenderskich Indyi na inny port, zapewne na Marsylię.

Szwajcarya.

(Odpowiedź Francyi na neutralność Szwajcaryi.)

Odpowiedź Francyi na federacyjne oświadczenie neutralności: Do Jego Excelencyi prezydenta szwajcarskiej federacyi. Prezydent szwajcarskiej federacyi przesłał podpisanemu ministrowi spraw zewnętrznych okolnik, który zawiadamia mocarstwa, że w razie zakłócenia europejskiego pokoju użyje szwajcarska federacya środków, ażeby swojej neutralności bronić od wszelkiego napadu. Prezydent p. Stämpfli przypomina przy tej sposobności, że według postanowień traktatów korzysta z dobrodziejstwa tej neutralności część sabaudzkiego z Genewą graniczącego terytoryum, i spodziewa się, że szczerość jej oświadczenia mocarstwa ocenią. Podpisany minister francuski, potwierdzając p. prezydentowi otrzymanie tego oświadczenia, przyznaje wszelką słuszność uczuciom, które były powodem do tego kroku, oraz gdy sposób myślenia innych mocarstw równie jak i Cesarza jest za szanowaniem i utrzymaniem helweckiej neutralności, spodziewa się, że prawo, które uświęca neutralność, w żadnym razie nie zostanie narażone na niebezpieczeństwo. Podpisany minister spraw zewnętrznych z przyjemnością korzysta z tej sposobności, ażeby itd. Paryż, dnia 14. kwietnia 1859 roku.

Walewski.

Włochy.

(Ograniczenie prasy.)

Turyn, 4. maja. *Gazetta Piemontese* ogłasza następujący na propozycyę ministrów spraw zewnętrznych i sprawiedliwości wydany dekret z dnia 28. kwietnia 1859 roku:

Art. 1. Odtąd i podczas całego ciągu wojny zakazane jest ogłaszanie nowości, raportów albo pism spornych odnoszących się w jakikolwiek sposób do armii albo do toku wojny, jeżeli nie pochodzą z źródła urzędowego. Art. 2. Zakazuje się wywoływać drukowane pisma jakiejkolwiek treści, jak na ulicach, tak na placach albo innych publicznych miejscach; przylepianie wszelkich pism bez osobnego zezwolenia jest także wzbronione. Art. 3. Drukiem, pismem, albo mową na publicznych, albo publiczności przystępnych miejscach zakazuje się wzniecać namiętności albo niedowierzanie między rozmaitemi klasami społeczeństwa, równie jak rozsiewać niezgodę, albo zakłócać publiczny pokój. Art. 4. Przestępcy powyż rzeczonych przepisów skazani zostaną na więzienie od sześciu dni do roku i na pieniężną karę od 100 do 1000 lirów, nie licząc w to skonfiskowania manuskryptów i druków. Kary więzienia i pieniężne wymierzane będą według ważności przestępstwa. Wyroki mają wydawać sądy zwyczajne. Kara za przestępstwo prasy albo za inne przestępstwa odnosić się może równocześnie do sprawy wydawcy, drukarza i żeranta. Co do peryodycznych ogłoszeń mogą być obostrzone powyżej podane kary także i prowizorycznem zawieszeniem albo zakazaniem dalszego wydawania. Minister spraw wewnętrznych jest upoważniony rozporządzić prowizoryczne zawieszenie aż do wyroku sądowego. Art. 5 Ktokolwiek na przyszłość wydawać pragnie nowy dziennik, musi mieć poprzednio zezwolenie ministra spraw wewnętrznych. Art. 6. Minister spraw wewnętrznych jest upoważniony przeszkodzić w razie potrzeby, wprowadzaniu albo rozszerzaniu zagranicznych dzienników. Art. 7. Każda ustawa albo wszelkie rozporządzenie dawniejsze od niniejszego dekretu zniesione są we wszystkich z tym dekretem w sprzeczności będących częściach. Art. 8. Rozporządzenia niniejszego dekretu są prawomocne od dnia ogłoszenia.

Niemce.

(Przemowa ministra spraw zewnętrznych w izbach.)

Berlin, 5go maja. Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych było całe ministeryum obecne z wyjątkiem tylko ministra sprawiedliwości. Minister spraw zewnętrznych Schleinitz przemówił w te słowa:

„Szanowni Panowie! Uwiadomienie dane przez rząd królewski przed ośmią dniami co do naszych zewnętrznych stosunków zastępstwa krajowego, musiało zapewne przygotować już Was do tej propozycyi, jaką Wam dziś przedłożyć uważamy za nasz obowiązek.

Co wówczas było tylko obawą, i co zdawało się być prawie nieuchronnem, to stało się już odtąd rzeczywistością. We Włoszech rozpoczęła się już wojna; dwa mocarstwa europejskie, obydwa nam sąsiednie, wystąpiły na ziemi włoskiej otwarcie do boju.

Pojmujecie więc panowie ważność położenia już z tych słów niewielu.

Rząd królewski, który usiłowania swe rozjemcze łożone wspólnie z Anglią i Rosyą uważa w tej chwili za zerwane, nie ukrywa bynajmniej mocnego ubolewania swego nad tym wypadkiem.

Krajowi jednak i zastępcom jego winien swą podziękę za to zaufanie, jakie mu okazano przez cały ciąg tego przesilenia.

Jeśli przeto rząd królewski postanowił trzymać się stale dotychczasowych swych dążności politycznych, i tylko w środkach uchwalonych zaprowadzić zmiany koniecznością stosunków wskazane, tedy spodziewa się też, że zastępstwo krajowe, a w szczególności także i izba pierwsza nie zmieni i nadal usposobienia swego co do pokładania zupełnej w rządzie ufności.

Potąd uważał to rząd za swoje zadanie pracować według sił i możności nad zachowaniem pokoju, a teraz dołoży wszelkich usiłowań swych, by pokój znowu przywrócić. Starać się też będzie przedewszystkiem o to, by przywrócenie to nastąpiło na takich podstawach, któreby z rękojmią sprawiedliwości łączyły także i rękojmie trwałości.

Lecz by Prusy mogły śród powszechnego zbrojenia się poprzeć silnie i skutecznie te dążności swoje, muszą wprzód zająć także stanowisko zbrojne.

Z tej wychodząc zasady, rozciągnął rząd wydany niedawny rozkaz przygotowania się do dalszego pochodu dla pruskiego kontyngensu związkowego, składającego się z 3 korpusów armii także i do innych sześciu korpusów armii. W tym samym duchu i z tych samych też powodów staje dziś w obec tej izby wysokiej z propozycyą przyzwolenia kredytu, którego koniecznie potrzebuje, jeśli Prusy chcą z wszelkiem uspokojeniem i bezpieczeństwem oczekiwać dalszych jakichbądź wypadków, i dopełnić zadania, jakie postawiły sobie w przesileniu obecnem, a mianowicie czuwania nad bezpieczeństwem Niemczy, przestrzegania widoków narodowych i utrzymania równowagi europejskiej.

Dopełnienie zadania tego ułatwicie nam Panowie wtenczas, jeśli przyzwolicie na kredyt dziś zaproponowany.

Odnoszące się do tego przedmiotu ustawy, jak niemniej i memoryał wyjaśniający przedłoży izbie wysokiej p. minister finansów.

Rosya.

(Doniesienia z Kaukazu.)

Petersburg, 1. maja. Z Kaukazu nadeszły bardzo ważne wiadomości. Naczelny wódz, jenerał-adjutant, książę Baryatyński ogłosił następujący rozkaz do wojska lewego skrzydła:

„Pan Bóg uwieńczył was zwycięstwem za trudy i czyny wasze. Padły niepokonane dotychczas przeszkody; Weden jest zajęty, a Czeczna zdobyta leży u stóp naszego wielkiego Monarchy. Sława jenerałowi Jewdokimowi; dzięki walecznym jego towarzyszom broni!“

Dalsze szczegóły o zdobyciu fortecy zawiera dzisiejszy *Inwalid* w osobnym dodatku, i donosi:

Wiadomość z lewego skrzydła. Weden, czternastoletnia rezydencya Szamila zajęta jest dnia 1. (13.) kwietnia, a zajęciem jej zapewniono nakoniec zdobycie całego kraju na północnym stoku gór Andów. Tam, gdzie dotychczas znajdowała się główna siedziba nieprzyjacielskiej siły, założono teraz główną kwaterę pułku piechoty Kuryńskiej. Szczegóły tego nowego zwycięstwa naszego walecznego wojska na lewem skrzydle, zawarte są w dzienniku działań wojennych, nadesłanym przez jenerała-leitnanta Jewdokimowa z 2. (14.) kwietnia. — Dziennik ten donosi bardzo obszernie, w trzech szpaltach *Inwalida*, tok działań lewego skrzydła armii kaukaskiej od 20. marca (1. kwietnia) po 2. (14.) kwietnia, tegorocznej wyprawy. Zamieszczamy tu z niego tylko następujące szczegóły. Skombinowane korpusy rosyjskie przedsięwzięły w ostatnim czasie główny manewr na fortecę nieprzyjacielską z prawego brzegu rzeki Chulchulau. Podsunęły kilka redut aż w samo pobliże Wedenu i mężnie stawiły czoło na ognie, które z fortecy dawano. Sąsiednia ludność sprzykrzywszy sobie ciągłe prowadzenie wojny, nie przeszkadzała Rosyanom w działaniach, i owszem wspierała ich dobrowolnem poddawaniem się pod berło rosyjskie i częściowem przechodzeniem do rosyjskiej załogi. Nawet kilku naibów czyli naczelników oświadczyło się za naszą sprawą. Sama załoga Wedenu przeczuwała upadek fortecy i wyprawiła wielką część ludności, kobiety, dzieci, starców i chorych w góry. Naszego szturmu, który wykonano dnia 1. (13.) kwietnia w trzech kolumnach, nie mogła długo wytrzymać. Prawą kolumną dowodził fligeladjutant pułkownik Czertkow. Składała się z 3 batalionów kuryńskiego wojska; środkowa kolumna zostawała pod rozkazami jenerał-majora Rosen, i liczyła $2\frac{1}{2}$ batalionów (jeden batalion Kabardyńców, jeden batalion tengińskiego oddziału i 3 roty 20go batalionu strzelców); nakoniec lewa kolumna pod rozkazami jenerał-majora Ganeski podstąpiła w 4 bataliony ($2\frac{1}{2}$ batalionów ryjeskiego oddziału, 2 roty strzelców i jegry kabardyńskiego oddziału tudzież dywizya 21 brygady artyleryi) pod mury miasta. Rozpoczęliśmy ogień z 16 dział i 8 moździerzy, nasze wojska postępowały dzielnie naprzód, stosunkowo mało poległo naszych na placu, lecz więcej odniosło rany, między tymi waleczny major Bachtyński; nieprzyjaciel odpowiadał słabo na nasz ogień, jeden kasztel nieprzyjacielski upadał po drugim, i w ten sposób dostał się w nasze ręce Weden, ostatni centralny punkt siły Szamila.

Azya.

(Telegramy z Indyi.)

Najnowsze urzędowe telegramy nadesłane na Tryest do wschodnio-indyjskiego biura z Kalkuty z 22. marca, są następujące:

Audha. Od czasu mego ostatniego doniesienia — pisze sekretarz rządu Indyi wschodnich — przeprawili się rokoszanie znowu pod dowództwem Begumy i Ram Synga przez rzekę Gunduk i posunęli się w zachodnim kierunku do Nepalu. Dnia 16. marca wkroczyło dwiestu rokoszan, stanowiących zapewne przednią straż, w okręg Tulzypuru. Główny zastęp z naczelnikami stoi w Butwal, niemal 25 mil od granicy Tulzypuru. Cały zastęp podają na 5000 ludzi razem z żonami i dziećmi. Brygadyer Kelly miał być dnia 18. w Lotun, 36 mil od Butwalu. Prowincya Audha jest całkiem spokojna, rozbrojenie mieszkańców i demoliowanie fortów odbywa się pomyślnie.

Indye centralne i Radżputana. Z Czandyryh nadeszła wiadomość, że dnia 13. b. m. wtargnął w powiat Czandyryh Rao Sahib w 2000 konnicy. Poczyniono przygotowania wysłać za nimi pogoń. Tymczasem od Rao Sahiba i księcia Szaha nadeszły oświadczenia, że się chcą poddać. Tantya Topi przeciągał według ostatnich wiadomości przez Dzungele Czambalu pod przybranem nazwiskiem Rao Syngh.

Riwah i Bendelkund. Dnia 4. marca uderzył brygadyer Fordice na rokoszan pod rozkazami Furozuad Ali i Runmust Syngha; 102 rokoszan poległo na placu, a Anglicy zdobyli 70 karabinów, przytem wiele sztućców i szabel. Z angielskiej strony poległo 3 Sykhów, a 1 oficer i 16 szeregowców odnieśli rany. Po tej klęsce cofnął się Runmust Syngh z resztą swego zastępu przez pasmo gór Kicznuru i stanął dnia 19. marca 30 mil od Sin Grantyh w powiecie Mirzapuru.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Lwów, 12go maja. W tej chwili otrzymaliśmy następujący telegram:

Wiedeń, 11go maja. *Arcyksiążę Jan umarł dziś przed południem w Gracu na sparaliżowanie płuc. Dwór przywdziewa żałobę na sześć tygodni.*

Wiédeń, 10. maja. Podług kilku raportów z głównej kwatery w Lomello zaszły tak na dniu 29go kwietnia po przejściu za Tycyn na gościńcu z Pawii do La Casa, jako też na dniu 1. maja na tamie kolei żelaznej pod Torre de Beretti nieznaczne utarczki między oddziałami ces. 10go pułku huzarów a kawalerya piemoncką, i wypadły pomyślnie dla nas. Rotmistrz Edward *Ott* i porucznik *Gazda* odznaczyli się przy tem najwięcej i otrzymali pochwałę w rozkazie do armii; 1 podoficer, 1 wicewachmistrz i 5 szeregowców zaszczyceni zostali srebrnym medalem waleczności. Jeden podoficer lekko raniony.

Wenecya, 7. maja. Księżna Berry odjechała dziś do Casarsy. Saski pełnomocnik przy toskańskim dworze, hrabia Kleist, przyjechał tu dziś z Florencyi.

Modena, 5. maja. Całą władzę policyjną poruczono komendzie korpusu dragonów.

Turyn, 8. maja. Komunikacya telegrafów piemonckich z zagranicą została zawieszona, i ograniczono korespondencyę polityczną.

Genua, 2go maja. Komisya cenzury ukończyła już swoje pracy. Do zatoki tutejszej zawinął angielski okręt liniowy.

Florencya, 5. maja. Margrabiemu Lajatico miano poruczyć nadzwyczajną misyę do Cesarza Francuzów, do Króla Wiktora Emanuela i do francusko-sardyńskiej kwatery głównej. Pułkownik Doda mianowany jest szefem sztabu jenerała Ulloa. Michele Amari otrzymał profesurę w Pizach.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 15. kwietnia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny: mec pszenicy (82 ℔) 3zł.45c.; żyta ($78\frac{1}{2}$ ℔) 1zł.85c; jęczmienia (67 ℔) 1zł.62c.; owsa (47 ℔) 1zł.64c.; grochu 1zł.89c.; kartofli 64c.; — cetnar siana 1zł.9c.; okłotów 56c.; — sąg drzewa bukowego 10zł.92c.; dębowego 7zł.60c.; sosnowego 8zł.49c.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 11. maja.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Dzieduszycki Jul., z Jarczowiec. — Hr. Komorowski Adam, z Konotop. — Łodyński Hieron., z Milatyna. — Sobolewski Mik., z Draganówki.

Hotel europejski: Rubczyński Maur., z Bilitówki.

Hotel Langa: Kinberger Adolf i Puchalski Edmund, c. k. porucznicy, z Żółkwi.

Hotel angielski: Serwatowski Mat., z Rajtarowiec.

Hotel krakowski: Święcicki Ign., kanonik, z Gołogóry.

Do domu zajezdnego nr. $181\frac{2}{4}$: Windisch Wacław, c. k. podporucznik, z Wiédnia.

Do domu zajezdnego nr. $176\frac{2}{4}$: Majerski Stan., z Rakszawy.

Do pomieszkania prywatnego: Łysakowski Mark., z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 11. maja.

PP. Br. Geismar Alexy, ces. ros. major, do Rzeszowa. — Hr. Krasicki Edm., do Liska. — Mayer Oto, c. k. rotm., do Gródka. — Ochocki Kalixt, do Białobożnicy. — Tchórzniccy Jan i Piotr, do Dąbrówki. — Zawadzcy Antoni i Jan, do Firlejówki.

TEATR.

Dziś opera niemiecka: „**Robert Diabeł**“. Przedostatni występ gościnny pp. Draxlera i Waltera.

Jutro na scenie polskiej na dochód panny *Kaczkowskiej*: „**Poczwarka**“, dramat ludowy w 5 aktach z francuskiego.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 10. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	327.99	+ 11 1°	64 0	połud.-wsch. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	327 86	+ 17 1°	43 3	południowy mier.	„
10. god. wiecz.	327 00	+ 10 1°	59.7	połud.-wsch. sł.	„

Dnia 11go maja 1859 roku wyciagnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim nastepujace pięć liczb:

42. 70. 6. 44. 89.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 21. maja i 1. czerwca 1859 r.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 11. maja

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 63 60. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 58.50; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—; po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. 105.60. z roku 1854 za 100 zł. 96.25. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 60.50; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi 59 —; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu 57 50; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 708.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 132.20; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1540; towarzystwa kolei żelaznej państwa 201.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty 88 —; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 337.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 73 75; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 82 10; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 130.—. Berlin za 100 talarów —.— Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 130 —. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko 112 50. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 145 —. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 19 50. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 83, dukaty ces. pełnej wagi 6.80, korony 19.90. półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 11 maja		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	64	6	77
Dukat cesarski	„ „	6	71	6	85
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	53	11	87
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	17	2	23
Talar pruski	„ „	2	13	2	20
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	80	48	81	52
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	60	75	61	83
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	63	—	64	5

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 11. maja.	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . . wal. austr.	—	—
„ przedał „ „ 100 po	81	—
„ dawał „ „ 100	80	50
„ żądał „ „ 100	—	—
Wartość kupona od 100 złr.	1	5[illegible]

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 9 maja.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	—.—	56.—
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	64.40	64 50
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	— —
Metaliki po 5% za 100 zł.	58.—	58 20
dtto. „ 4½% za 100 zł.	50.50	51.50
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	255.—	260.—
„ 1839 „ 100 „	103.50	104.—
„ 1854 „ 100 „	96.50	97.—
Renty Como po 42 lir. austr.	11.—	11.50

B. Krajów koronnych (Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.)	pien.	towar
Niższej Austryi	88.—	90.—
Węgier	61.—	62.—
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	60.—	61.—
Galicyi	60 50	61.50
Bukowiny	58.—	59.—
Siedmiogrodu	57.50	58.—
innych krajów koronnych	80.—	90.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	698.—	700.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	135.—	135.50
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	470.—	472.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1535 —	1540
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	201.—	201 50
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	86 50	87.—
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	114.—	115.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	72.—	74.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—.—	—.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	340.—	345.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	155.—	160.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	90.—	91.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	87.—	88.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	77.—	78.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.—	99.50
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	74.—	74 50

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztuke	83.—	83.50
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	—.—	[illegible]
Esterhazego 40 zł. m. k.	—.—	68.—
Salma 40 „ „	—.—	34.—
Palfiego 40 „ „	—.—	32.—
Clarego 40 „ „	—.—	32.—
St. Genois 40 „ „	—.—	32.—
Windischgrätza 20 „ „	—.—	20.—
Waldsteina 20 „ „	—.—	21.—
Keglevicha 10 „ „	—.—	11.—

Na 3 miesiące.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	131.	131 50
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn.-niemieckiej waluty	131.—	131.50
Hamburg za 100 marko banko 2¾%	112.50	113.—
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	146 —	146 —
Paryż, za 100 franków 3%	58.30	58 50

Kurs złota.

	pien.		towar.	
Dukaty ces. mennicze	6 zł.	90 cen.	6 zł.	95 cen
Korona	20 „	10 „	20 „	20 “
Napoleondor	11 „	96 „	12 „	— “
Rosyjski imperyał	12 „	10 „	12 „	15 “

KRONIKA.

(Nieszczęsne wypadki.) W Telaczu w obwodzie brzeżańskim zginęło w drugiej połowie zeszłego miesiąca troje ludzi przypadkowym sposobem. Dnia 18. kwietnia umarła w drodze pijana kobieta Rozalia P., wracając wieczorem z Podhajec do domu, a ciało jej znaleziono dopiero po 3 dniach. Na dniu 21. kwietnia spłoszyły się konie wracającemu z Podhajec włościaninowi z Telacza Kondratowi K. i unosiły go przez długi czas po bezdrożach, przyczem poniósł tak ciężkie uszkodzenia, że wkrótce potem umarł. Taki sam nieszczęsny wypadek spotkał nazajutrz 22. kwietnia tamtejszego włościanina Olexę Ch. Jadąc spadł z ładowanego wozu między konie, które spłoszone tem zaczęły unosić, i koła uszkodziły mu piersi tak mocno, że w kilka godzin potem wyzionął ducha.

(Trzęsienie ziemi.) Jak w Tyrolu, dały się czuć dość silne wstrząśnienia ziemi także i w Saxonii: Zwikawie, Plohe i t. d.

Dnia 29. kwietnia o godzinie 7. minucie 45 dało się czuć w mieście Hal lekkie trzęsienie ziemi, które trwało 15 sekund. Wstrząśnienie szło horyzontalnie i posuwało się od zachodu na wschód. Powietrze było duszne, stan barometru 26″2‴ stopy paryskiej, termometer ku zachodowi w cieniu 12° R.

(Niezawodny sposób rozpoznania fałszywych pieniędzy papierowych.) Jeden z dzienników niemieckich podaje bliższe szczegóły co do sposobu rozpoznania fałszywych pieniędzy papierowych, wynalezionego przez profesora Dove w Berlinie, a to za pomocą stereoskopu. P. Dove przedłożył w marcu akademii umiejętności opis postępowania w tej mierze. I tak, jeśli obydwa papiery wyszły z pod jednej i tej samej prasy drukarskiej, tedy podłożone pod stereoskop nie będą się różnić od siebie co do równoległości wszystkich słów i znaków. W razie przeciwnym wystawać będą słowa te i znaki na cal lub więcej jedne nad drugie, gdyż szczególnie w naśladowaniu nie tak to łatwo, a nawet i niepodobna zachować ścisłą, matematyczną jednakowość ich co do przedziałek między wierszami, samych wierszy, znaków, liter i ich ścisłości. Przy sprawdzeniu tego wynalazku okazało się bardzo wiele różnic, a których potąd nawet się niedomyślano. Wynalazek ten przydać się może jeszcze i wtenczas, chociażby do odciskania pieniędzy papierowych i więcej płyt używano. W takim razie mogłyby znaki jednej płyty wystawać wprawdzie nad znakami innej, lecz różnica ta niemogłaby zachodzić co do słów i liter jednej i tejże samej płyty.

(Dziennik niemiecki w Warszawie.) Z dniem 2. b. m. zaczął wychodzić w Warszawie nowy niemiecki dziennik pod tytułem „Warschauer Zeitung“. Podobne usiłowania dla założenia niemieckiego organu w Warszawie czyniono w latach 1831, 1835 i 1845.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.